

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 16 ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ ΝΟΜΩΝ ΤΟΥ 2003 ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2015 (ΑΡΘΡΑ 6.3 ΚΑΙ 6.4 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 92/43/ΕΟΚ)

**ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ
ΠΑΦ/00859/2023
ΠΑΦ/00860/2023**

ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ (3) ΤΕΜΑΧΙΩΝ ΓΗΣ & ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΟΥΣ ΣΕ (1) ΟΙΚΟΠΕΔΟ & (1) ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΩΡΟ ΠΡΑΣΙΝΟΥ (ΠΑΦ/00859/2023) ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ 26 ΕΠΑΥΛΕΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ (ΠΑΦ/00860/2023) ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΕΓΕΙΑΣ

**ΕΙΔΙΚΗ ΖΩΝΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ (ΕΖΔ) “ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΑΚΑΜΑ”–“CY4000010”
ΖΩΝΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (ΖΕΠ) “ΖΩΝΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΑΚΑΜΑ” - “CY4000023”**

**Αρ. Φακέλου
02.15.003.001
02.15.004.031.001**

Δεκέμβριος, 2024

Περιεχόμενα

1	Εισαγωγή.....	3
2	Χαρακτηριστικά του έργου και χωροθέτηση.....	3
3	Διαδικασία Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης.....	4
4	Οικότοποι και είδη χαρακτηρισμού των περιοχών του Δικτύου Natura 2000	5
5	Είδη και ενδιαιτήματα στην περιοχή μελέτης από τις καταγραφές πεδίου	7
5.1	Οικότοποι	7
5.2	Χλωρίδα	7
5.3	Πανίδα.....	7
6	Δυνητικές Επιπτώσεις από την υλοποίηση της ανάπτυξης στο Δικτύου Natura 2000	8
6.1	Απώλεια οικοτόπων	8
6.2	Παραγωγή Θορύβου	8
6.3	Εκπομπή Σκόνης	8
6.4	Αυξημένα Επίπεδα Φωτισμού.....	9
6.5	Συναθροιστικές Επιπτώσεις	9
7	Συμπεράσματα	9
7.1	Φωτισμός	10
7.2	Διαμόρφωση κήπων και τοπιοτέχνηση	11
7.3	Άλλοι όροι	11
8	Παραρτήματα.....	13
8.1	Παράρτημα 1: Χωροθέτηση προτεινόμενου έργου σε σχέση με την NATURA 2000	13
8.2	Παράρτημα 2: Απόψεις μελών Ad-Hoc Επιτροπής	14
8.3	Παράρτημα 3: Πρακτικά Συνεδρίας Ad-hoc Επιτροπής 04 Ιουλίου 2024	15

1 Εισαγωγή

Ο αιτητής «CELICANDIA LTD ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ» κατέθεσε τις πολεοδομικές αιτήσεις ΠΑΦ/00859/2023 και ΠΑΦ/00860/2023 για την ενοποίηση (3) τεμαχίων γης & μετατροπή τους σε (1) οικοπέδο & (1) δημόσιο χώρο πρασίνου κατασκευή και την λειτουργία 26 κατοικιών και βιολογικού σταθμού στο Δήμο Πέγειας.

Στα πλαίσια της εξέτασης και αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, εκπονήθηκε και κατατέθηκε Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης για τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 και για να εκτιμηθούν οι επιπτώσεις στους οικοτόπους του Παραρτήματος Ι και τα είδη του Παραρτήματος ΙΙ των Οδηγιών 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ (Παράρτημα Ι), αφού η προτεινόμενη περιοχή χωροθέτησης της επέκτασης γεινιάζει στις περιοχές (ΕΖΔ) «Χερσόνησος Ακάμα» (CY4000010) και (ΖΕΠ) «Ζώνη Ειδικής Προστασίας Χερσόνησος Ακάμα» (CY4000023).

2 Χαρακτηριστικά του έργου και χωροθέτηση

Οι αιτήσεις αφορούν τα τεμάχια 96, 97 και 217 στο φύλλο/σχέδιο 44/08 στον Δήμο Πέγειας.

Τα τεμάχια εμπίπτουν σε Οικιστική ζώνη ανάπτυξης Η5, με συντελεστή δόμησης 0.30 και 2 ορόφους. Το συνολικό εμβαδό των οικοπέδων βάσει της επίσημης οριοθέτησής τους είναι 14.505 m² ενώ το εμβαδό της ρυμοτομίας (ιδιωτικός δρόμος/πεζοδρόμια) θα είναι 76 m². Με την παραχώρηση έκτασης 1.443 m² ως δημόσιο χώρο πρασίνου, το εμβαδό οικοπέδου προς ανάπτυξη θα είναι 12.986 m².

Το χωροταξικό σχέδιο περιλαμβάνει 26 διώροφες κατοικίες με έναν υπόγειο όροφο και κολυμβητικές δεξαμενές, μονάδα επεξεργασίας αστικών λυμάτων (βιολογικός σταθμός), εσωτερικό οδικό δίκτυο, χώρο πρασίνου και άλλες απαραίτητες υποδομές για την λειτουργία του χώρου.

Η περιοχή όπου προτείνεται το έργο γεινιάζει με την περιοχή του δικτύου Natura 2000 «Χερσόνησος Ακάμα». Η περιοχή Natura 2000 «Χερσόνησος Ακάμα» έχει καθοριστεί:

- Ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ, Special Area of Conservation - SAC) με κωδικό CY4000010, επειδή περιλαμβάνει σημαντικούς τύπους οικοτόπων του Παραρτήματος Ι και φιλοξενεί σημαντικά είδη του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ
- Ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ, Special Protection Areas - SPA) με κωδικό CY4000023, επειδή φιλοξενεί είδη ορνιθοπανίδας του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ και άλλα σημαντικά μεταναστευτικά είδη ορνιθοπανίδας.

3 Διαδικασία Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης

Η μελέτη ειδικής οικολογικής αξιολόγησης απαιτείται με βάση το Άρθρο 6 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, καθώς και το Άρθρο 16 των περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμων του 2003 μέχρι 2015, για προτεινόμενα έργα τα οποία δύναται να επηρεάσουν περιοχή του Δικτύου Natura 2000 και δεν είναι άμεσα συνδεδεμένα με τους στόχους διατήρησης και διαχείρισης της περιοχής.

Η μελέτη ειδικής οικολογικής αξιολόγησης κατατέθηκε τον Απρίλιο 2024 μαζί με το Έντυπο Πληροφοριών βάσει των άρθρων 23 και 33 του περί εκτίμησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον από ορισμένα έργα νόμου του 2018. Η Ad-Hoc επιτροπή εξέτασε το θέμα στις 04 Ιουλίου 2024 (Παράρτημα 3). Η Επιτροπή απαρτιζόταν από εκπρόσωπους του Τμήματος Περιβάλλοντος, του Τμήματος Δασών, του Τμήματος Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών, της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας, της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου (ΟΠΟΚ), του Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου και του Κυπριακού Ιδρύματος Προστασίας του Περιβάλλοντος (Terra Cypria).

Τα μέλη της Ad-Hoc Επιτροπής είχαν στην διάθεση τους και χρησιμοποίησαν τα στοιχεία για τα οικοσυστήματα, τη χλωρίδα και πανίδα που παρουσιάστηκαν στη μελέτη και σε συνδυασμό με τις δικές τους εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρίες εξέτασαν το έργο όσον αφορά τις επιπτώσεις του στις εν λόγω περιοχές του Δικτύου Natura 2000.

Για την διαμόρφωση των συμπερασμάτων, έχουν ληφθεί υπόψη τα ακόλουθα:

- Τα στοιχεία της Μελέτης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης που αφορούν τα είδη χαρακτηρισμού της περιοχής που περιλαμβάνονται στα Παραρτήματα I και II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, του Παραρτήματος I της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ καθώς και σε άλλα είδη χλωρίδας και πανίδας της περιοχής.
- Οι εξειδικευμένες γνώσεις και οι απόψεις των μελών της Επιτροπής (Παράρτημα 2)
- Οι άμεσες και έμμεσες αρνητικές επιπτώσεις του έργου στην περιοχή, τόσο κατά την κατασκευή όσο και κατά τη λειτουργία του
- Οι αθροιστικές και συσσωρευτικές επιπτώσεις από άλλα έργα στην περιοχή
- Τα Διαχειριστικά Σχέδιά της Ειδικής Ζώνης Διατήρησης “Χερσόνησος Ακάμα” και της Ζώνη Ειδικής Προστασίας “Ζώνη Ειδικής Προστασίας Χερσόνησος Ακάμα”,
- Τα Τυποποιημένα Έντυπα Δεδομένων της Ειδικής Ζώνης Διατήρησης “Χερσόνησος Ακάμα” και της Ζώνη Ειδικής Προστασίας “Ζώνη Ειδικής Προστασίας Χερσόνησος Ακάμα”
- Όλα τα επικαιροποιημένα επιστημονικά στοιχεία που κατέχουν οι αρμόδιες αρχές (π.χ. χαρτογραφήσεις, καταγραφές)

4 Οικότοποι και είδη χαρακτηρισμού των περιοχών του Δικτύου Natura 2000

Σύμφωνα με τα Τυποποιημένα Έντυπα Δεδομένων (Standard Data Forms) τα είδη και οικότοποι χαρακτηρισμού των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 (ΕΖΔ) «Χερσόνησος Ακάμα» (CY4000010) και (ΖΕΠ) «Ζώνη Ειδικής Προστασίας Χερσόνησος Ακάμα» (CY4000023) είναι τα ακόλουθα (Πίνακας 1, Πίνακας 2 και Πίνακας 3).

Πίνακας 1: Τύποι οικοτόπων των περιοχών CY4000010 (ΕΖΔ) και CY4000023 (ΖΕΠ)

A/A	Κωδικός	Περιγραφή
1.	1120*	Αμμοσύρσεις που καλύπτονται συνεχώς από θαλάσσιο νερό μικρού βάθους
2.	1170	Εκτάσεις θαλάσσιας βλάστησης με <i>Posidonia</i> (<i>Posidonium oceanicae</i>)
3.	1210	Μονοετής βλάστηση της παλιρροιακής ζώνης
4.	1240	Απόκρημνες βραχώδεις ακτές με βλάστηση Αγγειοσπέρμων
5.	2110	Πρωτογενείς κινούμενες θίνες
6.	2190	Υγρές κοιλότητες μεταξύ των θινών
7.	2230	Μονοετείς κοινότητες των θινών με <i>Malcolmietalia</i>
8.	2240	Μονοετείς κοινότητες των θινών με <i>Brachypodietalia</i>
9.	2250*	Λόχμες με αοράτους (<i>Juniperus</i>) σε αμμοθίνες
10.	2260	Θίνες με βλάστηση σκληρόφυλλων θάμνων (<i>Pistacio-Rhamnetalia</i> , <i>Cisto-Micromerietea</i>)
11.	3170*	Μεσογειακά εποχιακά λιμνία
12.	5210	Δενδρώδεις θαμνώνες με <i>Juniperus spp.</i>
13.	5330	Θερμο-Μεσογειακοί και προ-στεππικοί θαμνώνες με
14.	5420	Φρύγανα της Ανατολικής Μεσογείου (<i>Cisto- Micromerietea</i>)
15.	6220*	Ξηροφυτικοί λειμώνες της Μεσογείου με αγρωστώδη και μονοετή (<i>Thero- Brachypodietea</i>)
16.	62B0*	Σερπεντινόφιλα λιβάδια της Κύπρου
17.	8210	Χασμοφυτική βλάστηση ασβεστολιθικών βράχων
18.	8220	Χασμοφυτική βλάστηση πυριγενών βράχων
19.	8310	Σπήλαια των οποίων δεν γίνεται τουριστική εκμετάλλευση
20.	8330	Θαλάσσια σπήλαια εξ'ολοκλήρου ή κατά το ήμισυ κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας
21.	9290	Δάση κυπαρίσσου
22.	92C0	Παρόχθια δάση ανατολικής πλατάνου (<i>Platanion orientalis</i>)
23.	92D0	Παραποτάμιοι θαμνώνες (<i>Nerio-Tamaricetea</i>)

24.	9320	Δάση με <i>Olea</i> και <i>Ceratonia</i>
25.	93A0	Δασικές συστάδες της <i>Quercus infectoria</i>
26.	9540	Δάση τραχείας πεύκης (<i>Pinus brutia</i>)
27.	9560*	Δάση <i>Juniperus phoenicea</i>

Πίνακας 2: Είδη χλωρίδας των περιοχών CY4000010 (ΕΖΔ) και CY4000023 (ΖΕΠ)

A/A	Κωδικός	Περιγραφή
1.	2250	<i>Centaurea akamantis</i>
2.	4082	<i>Crepis pusilla</i>
3.	2329	<i>Ophrys kotschy</i>
4.	2210	<i>Phlomis cypria</i> ssp. <i>occidentalis</i>
5.	2298	<i>Tulipa cypria</i>

Πίνακας 3: Είδη πανίδας των περιοχών CY4000010 (ΕΖΔ) και CY4000023 (ΖΕΠ)

A/A	Κωδικός	Περιγραφή
Θηλαστικά		
1.	1303	<i>Rhinolophus hipposideros</i>
2.	1304	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>
3.	1305	<i>Rhinolophus euryale</i>
4.	1306	<i>Rhinolophus blasii</i>
5.	1307	<i>Myotis blythii</i>
6.	1310	<i>Miniopterus schreibersii</i>
7.	1349	<i>Tursiops truncatus</i>
8.	1366	<i>Monachus monachus</i>
9.	4002	<i>Rousettus aegyptiacus</i>
Ερπετά		
10.	1224	<i>Chelonia mydas</i>
11.	1227	<i>Caretta caretta</i>
Πτηνά		
12.	A093	<i>Aquila fasciata</i>
13.	A024	<i>Ardeola ralloides</i>
14.	A231	<i>Coracias garrulus</i>
15.	A026	<i>Egretta garzetta</i>
16.	A103	<i>Falco peregrinus</i>
17.	A514	<i>Grus virgo</i>
18.	A230	<i>Merops apiaster</i>
19.	A467	<i>Oenanthe cypriaca</i>
20.	A032	<i>Plegadis falcinellus</i>
21.	A468	<i>Sylvia melanothorax</i>
22.		Μεταναστευτικά Αρπακτικά - Migratory raptors

5 Είδη και ενδιαίτηματα στην περιοχή μελέτης από τις καταγραφές πεδίου

5.1 Οικότοποι

Στο βόρειο τμήμα της ευρύτερης περιοχής του Έργου όπου αυτό εμπίπτει με τη ΖΕΠ και ΕΖΔ «Χερσόνησος Ακάμα» εντοπίζεται ο οικότοπος του Παραρτήματος Ι 5212 (Δενδρώδεις θαμνώνες με *Juniperus phoenicea*).

Εντός του προτεινόμενου έργου δεν εντοπίζονται φυσικοί οικότοποι καθώς το φυσικό περιβάλλον έχει τροποποιηθεί σε μεγάλο βαθμό.

5.2 Χλωρίδα

Κατά την επιτόπια επίσκεψη στην άμεση και ευρύτερη περιοχή μελέτης καταγράφηκαν συνολικά 8 είδη χλωρίδας όλα ιθαγενείς με ευρεία κατανομή στην Κύπρο. Όπως παρατηρήθηκε κατά την επίσκεψη στο χώρο, η φυσική βλάστηση έχει εκχερσωθεί κατά σημεία, ενώ ο χώρος χρησιμοποιείται εν μέρη για κτηνοτροφία.

Το μεγαλύτερο μέρος της περιοχής του έργου καλύπτεται από αραιή βλάστηση ενώ σημαντικό μέρος αποτελεί γυμνό έδαφος. Το κυρίαρχο είδος ήταν το *Asphodelus aestivus* το οποίο αποτελεί ένα ευρέως διαδεδομένο και χωροκατακτητικό ζιζάνιο στα ασβεστούχα εδάφη των βοσκοτόπων και των λιβαδιών, ιδιαίτερα άφθονο στις άκρες των δρόμων.

Στην γειτνιάζουσα περιοχή και ειδικότερα βορειοδυτικά του έργου, τα είδη που καταγράφηκαν ήταν χαρακτηριστικά του οικότοπου Αείφυλλοι-σκληρόφυλλοι θαμνώνες (*Ceratonio-Rhamnion*).

Σε ότι αφορά τα είδη καθορισμού της ΕΖΔ, δεν εντοπίζονται κατάλληλα ενδιαίτηματα, υπόστρωμα και συνθήκες ώστε να τα υποστηρίξουν της άμεσης και ευρύτερης περιοχής του έργου.

5.3 Πανίδα

Κατά την περίοδο των παρατηρήσεων καταγράφηκαν συνολικά 33 είδη πουλιών σε όλη την περιοχή μελέτης. 18 είδη είναι μόνιμοι κάτοικοι της περιοχής, επτά είναι χειμερινοί επισκέπτες ενώ τα υπόλοιπα οκτώ είδη είναι μεταναστευτικά. Μόνο τέσσερα είδη πουλιών που καταγράφηκαν στην περιοχή είναι στο Παράρτημα Ι της Ευρωπαϊκής Οδηγίας των Πτηνών Birds Directive 2009/147/EK: *Buteo rufinus*, *Calandrella brachydactyla*, *Lullula arborea*, *Oenanthe cypriaca** και *Sylvia melanothorax*.*

Αναφορικά με άλλα είδη πανίδας, κατά την επιτόπια επίσκεψη δεν εντοπίστηκαν είδη πανίδας (εκτός πτηνών) λόγω της έντονης κινητικότητας, νυκτόβιας φύσης και κρυπτικής συμπεριφοράς ορισμένων από αυτών. Παρόλα αυτά, πέντε είδη ενδέχεται να χρησιμοποιούν την περιοχή εκ των οποίων τα δύο (Αλιζούρα και Κουρκουτάς), προστατεύονται από τον Κυπριακό Νόμο Ν. 153(Ι)/2003, την Ευρωπαϊκή Οδηγία 92/43/ΕΟΚ και τη Σύμβαση της Βέρνης. Όλα τα είδη είναι κοινά με ευρεία εξάπλωση στην Κύπρο και κανένα δεν αποτελεί είδος καθορισμού της ΕΖΔ.

Σε ότι αφορά τα εννέα είδη νυχτερίδων της ΕΖΔ «Χερσόνησος Ακάμα», τα καρστικά έγκοιλα, καταβόθρες και σπήλαια που εντοπίστηκαν βόρεια και βορειοανατολικά του Έργου δεν πληρούν τις κατάλληλες προϋποθέσεις ώστε να φιλοξενήσουν νυχτερίδες. Άλλα ενδιαιτήματα νυχτερίδων όπως λαγούμια, γαλαρίες, στέγες κατοικιών σε ορεινές περιοχές και απομονωμένες εκκλησίες δεν εντοπίζονται στην άμεση και γειτνιάζουσα περιοχή του Έργου.

6 Δυνητικές Επιπτώσεις από την υλοποίηση της ανάπτυξης στο Δικτύου Natura 2000

Δυνητικές επιπτώσεις που μπορεί να εμφανιστούν κατά την κατασκευή αλλά και κατά την λειτουργία της ανάπτυξης αναφέρονται πιο κάτω.

Παράλληλα, πιθανές είναι και οι συσσωρευτικές επιπτώσεις από τη συνολική ανάπτυξη στην περιοχή.

6.1 Απώλεια οικοτόπων

Δεν αναμένεται απώλεια οικοτόπων εφόσον εντός των τεμαχίων του έργου δεν παρουσιάζονται οικότοποι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Το εργοτάξιο να οριοθετηθεί και να περιφραχτεί, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι κατασκευαστικές εργασίες θα διεξάγονται αποκλειστικά εντός των τεμαχίων και εκτός του δημόσιου χώρου πρασίνου.

6.2 Παραγωγή Θορύβου

Οι εργασίες κατασκευής αναμένεται να προκαλέσουν αυξημένα επίπεδα θορύβου σε τοπικό επίπεδο λόγω των κατασκευαστικών εργασιών. Αυτό δύναται να οδηγήσει στον μερικό και τοπικό εκτοπισμό ευαίσθητων ειδών και την πιθανή μετακίνηση τους σε άλλες γειτνιάζουσες περιοχές.

Με το πέρας των εργασιών αναμένεται ότι η όχληση θα είναι σε αποδεκτά επίπεδα από τις καθημερινές δραστηριότητες ώστε να επιτρέψει την επιστροφή των ειδών.

Η κατασκευή προβλέπεται να λάβει χώρα σταδιακά με πλάνο ολοκλήρωσης 16 μηνών μετά την εξασφάλιση των σχετικών Πολεοδομικών Άδειων και Αδειών Οικοδομής.

Οι χωματουργικές και άλλες οχλούσες εργασίες θα εκτελούνται αποφεύγοντας την περίοδο αναπαραγωγής, φωλεοποίησης και μετανάστευσης των ειδών.

6.3 Εκπομπή Σκόνης

Κατά τη φάση κατασκευής του υπό μελέτη έργου αναμένεται αύξηση της παραγωγής σκόνης λόγω των κατασκευαστικών εργασιών που δυνητικά να επηρεάσει τα είδη και τους οικοτόπους της ευρύτερης περιοχής.

Η επίπτωση είναι προσωρινή και δεν θα συνεχιστεί με το πέρας των εργασιών.

6.4 Αυξημένα Επίπεδα Φωτισμού

Κατά τη φάση λειτουργίας αναμένονται αυξημένα επίπεδα φωτισμού τα οποία δύναται να επηρεάσουν την πανίδα της προστατευόμενης περιοχής (με έμφαση στα είδη πτηνοπανίδας).

Μπορεί να αντιμετωπιστεί με την χρήση καλών πρακτικών φωτισμού που αναφέρονται στους όρους της παρούσας έκθεσης.

6.5 Συναθροιστικές Επιπτώσεις

Στην οικιστική ζώνη «Κουμάσιν» υφίσταται ήδη μεγάλος αριθμός κατοικιών και έχουν γίνει αιτήσεις για χορήγηση Πολεοδομικής Άδειας για ακόμη έξι αναπτύξεις εντός της ευρύτερης περιοχής του παρόντος Έργου. Συγκεκριμένα, οι αιτήσεις αφορούν:

- Συγκρότημα 10 κατοικιών στην τοποθεσία «Κατηφές», εντός του τεμαχίων 94 και 182 του Φ/Σχ 44/08, εφαπτόμενο με το παρόντος Έργου.
- Συγκρότημα 10 κατοικιών με κολυμβητικές δεξαμενές στην τοποθεσία «Ζαλατζιά», εντός του τεμαχίου 694 Φ/Σχ 44/16, σε απόσταση 780m στα ΝΑ του παρόντος Έργου.
- Συγκρότημα 36 κατοικιών στην τοποθεσία «Κουμάσιν», εντός του τεμαχίου 268 του Φ/Σχ 44/08, σε απόσταση 650m ΒΔ του παρόντος Έργου.
- Συγκρότημα 38 κατοικιών στην τοποθεσία «Ζαλατζιά», εντός των τεμαχίων 385, 409, 450 και 451 του Φ/Σχ 44/16, σε απόσταση 250m ΝΔ του παρόντος Έργου.
- Εκπαιδευτήριο στην τοποθεσία «Πυρομάσι», εντός των τεμαχίων 218, 255 και 367 του Φ/Σχ 44/08, σε απόσταση 70m νότια του παρόντος Έργου.
- 15 κατοικίες στην τοποθεσία «Κουμάσιν», εντός του τεμαχίου 689 του Φ/Σχ 44/08, σε απόσταση 520m ΒΔ του παρόντος Έργου.

Επιπρόσθετα διαμέσου των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 και εφαπτόμενος με την δυτική πλευρά του τεμαχίου 217, διέρχεται ο δρόμος Κάθηκα-Προδρομίου ο οποίος αποτελεί κύρια οδική αρτηρία.

Το προτεινόμενο έργο αναμένεται να έχει αναλογική αλλά όχι μεγάλη αύξηση της οποιασδήποτε επίπτωσης προκύπτει σε συνέργεια με άλλα έργα της περιοχής στο Δίκτυο Natura 2000, εάν εφαρμοστούν τα μέτρα τα οποία θα μειώνουν την φωτορύπανση και έχοντας υπόψη ότι οι κατοικίες θα έχουν κυρίως τουριστική χρήση και δεν αναμένεται να έχουν συνεχή επισκεψιμότητα.

7 Συμπεράσματα

Το έργο βρίσκεται σε κοντινή απόσταση από τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 και σε περιοχή που ήδη έχει αρκετές υφιστάμενες και προτεινόμενες αναπτύξεις. Οι δυνητικές επιπτώσεις του έργου είτε από μόνο του είτε σε συνέργεια με άλλες αναπτύξεις μπορούν να μετριαστούν με την εφαρμογή διάφορων μέτρων είτε κατά την φάση κατασκευής είτε κατά την φάση λειτουργίας του έργου.

Ειδικά το θέμα του φωτισμού, που είναι από τις κύριες επιπτώσεις των αναπτύξεων τις ευρύτερης περιοχής, μπορεί να μετριαστεί εφόσον υπάρχουν κατευθυντήριες γραμμές και όροι που αν εφαρμοστούν μειώνουν την φωταύγεια του έργου.

Με την εφαρμογή των όρων που παρατίθενται δεν αναμένεται το έργο να έχει σημαντικές αρνητικές, μη-αναστρέψιμες επιπτώσεις στα είδη και τους οικοτόπους των περιοχών του Δικτύου Natura 2000.

Δεν υπάρχει ένσταση στην υλοποίηση του έργου εφόσον θα εφαρμοστούν οι ακόλουθοι όροι:

7.1 Φωτισμός

- 7.1.1 Να εγγραφεί 'περιοριστική σύμβαση' στον Τίτλο Ιδιοκτησίας της οικιστικής ανάπτυξης πριν την έκδοση Άδειας Οικοδομής, ότι 'οι ιδιοκτήτες απαγορεύεται να αλλοιώνουν τα φυσικά επίπεδα φωτός ή/και φωταύγειας, μέσω άμεσων ή/και εμμέσων πηγών φωτορύπανσης σε απόσταση ίση και μεγαλύτερη των 50 μέτρων από την ιδιοκτησία τους'.
- 7.1.2 Οι χώροι στάθμευσης και διακίνησης οχημάτων να είναι σχεδιασμένοι με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να αποφεύγεται κατά την κίνηση των οχημάτων φωτισμός προς τα έξω του συγκροτήματος.
- 7.1.3 Οι εξωτερικές φωτεινές πηγές να εκπέμπουν όχι περισσότερο από το απαραίτητο για λόγους ασφαλείας επίπεδο φωτισμού. Για παράδειγμα, οι ανάγκες φωτισμού για ασφάλεια είναι αρκετά χαμηλή (02.-1.0 footcandles ή 1-2 lux για σκοπούς περιφράξης και χώρους στάθμευσης).
- 7.1.4 Ο φωτισμός στους εξωτερικούς χώρους να μην υπερβαίνει το ύψος των 2 μέτρων και οι λαμπτήρες θα πρέπει να τοποθετηθούν και να καλυφθούν έτσι ώστε να μην εκπέμπεται οποιοδήποτε φως προς τα έξω του συγκροτήματος άλλα να καθοδηγείται στο έδαφος και να μην αυξάνουν την φωταύγεια.
- 7.1.5 Οι ανάγκες εξωτερικού φωτισμού να ελαχιστοποιηθούν με τρόπο έτσι ώστε να μπορούν να εκτελούνται οι διάφορες δραστηριότητες και ταυτόχρονα να μην επιφέρουν επίπτωση στην ευρύτερη περιοχή. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την όσο το δυνατό μειωμένη ένταση φωτός, με την χρήση εστιασμένου και καθοδηγούμενου φωτισμού όπου αυτό είναι απαραίτητο, με την χρήση φώτων πολύ κοντά στο έδαφος, την χρήση χρονοδιακοπών για την έγκαιρη διακοπή φωτός που πιθανόν να επηρεάσει την παραλία ή να συμβάλει στην φωταύγεια της περιοχής.
- 7.1.6 Επιπρόσθετα, η σημειακή πηγή φωτός ή οποιασδήποτε αντανάκλαστικής επιφάνειας του λαμπτήρα να μην είναι ορατή από τα έξω του συγκροτήματος.
- 7.1.7 Να αποφευχθεί κατά το δυνατό ο φωτισμός εκεί που δεν είναι απαραίτητος, δηλαδή σε χώρους που δεν θα χρησιμοποιούνται από τους χρήστες και καθαρά διακοσμητικούς.
- 7.1.8 Ο φωτισμός των εσωτερικών χώρων να ληφθεί υπόψη για την ελαχιστοποίηση του εξωτερικού φωτισμού από την ανάπτυξη. Λόγω της ευαισθησίας ειδών πανίδας, στα χαμηλά μήκη κύματος, να χρησιμοποιηθούν λαμπτήρες νατρίου χαμηλής πίεσης (LPS) οι οποίοι παράγουν μόνο-φασματικό πορτοκαλί φως. Αποτελεσματική θεωρείται η χρήση πορτοκαλί

φακών οι οποίοι φιλτράρουν τα χαμηλά μήκη κύματος που εκπέμπονται από τους λαμπτήρες αυτούς.

- 7.1.9 Να χρησιμοποιούνται παράθυρα, τα γυαλιά των οποίων να έχουν υποστεί επεξεργασία έτσι ώστε μειώνουν όσο το δυνατό περισσότερο το φως να διαπερνά προς τα έξω
- 7.1.10 Να μη χρησιμοποιούνται λαμπτήρες στους εσωτερικούς χώρους που είναι εστιασμένα ώστε να έχουν θέα προς τα έξω του συγκροτήματος ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατό ο άμεσος ορατός φωτισμός εξωτερικά.
- 7.1.11 Οι περιβαλλοντικοί όροι που αφορούν τα θέματα φωτισμού να ελεγχθούν και πιστοποιηθούν με σχετική βεβαίωση από εγκεκριμένο ηλεκτρολόγο μηχανικό μέλος του ΕΤΕΚ, ότι πληρούν τις προδιαγραφές και κριτήρια που τίθενται στους εν λόγω όρους. Τα αποτελέσματα του ελέγχου θα πρέπει να υποβάλλονται υπό μορφή έκθεσης στο Τμήμα Περιβάλλοντος πριν την χορήγηση τελικής έγκρισης του έργου από την αρμόδια αρχή.

7.2 Διαμόρφωση κήπων και τοπιοτέχνηση

- 7.2.1 Στη τοπιοτέχνηση των περιβαλλόντων χώρων (κήποι κτλ) να χρησιμοποιηθούν ιθαγενή, τοπικά και αυτοφυή είδη χλωρίδας
- 7.2.2 Για την φύτευση των περιοχών που προτείνονται με γρασίδι να χρησιμοποιηθούν τα είδη *Phylafiliformis* και *Phylanodiflorata* οποία έχουν λιγότερες ανάγκες σε νερό, για την άρδευση τους.
- 7.2.3 Η περίφραξη των χώρων να περιλαμβάνει και δημιουργία φράκτη πρασίνου, το ύψος του οποίου να αποκόπτει τον φωτισμό προς την παραλία και να μειώνει την φωτορύπανση και την φωταύγεια.
- 7.2.4 Απαγορεύεται η χρήση εντομοκτόνων ή παρασιτοκτόνων.
- 7.2.5 Στους δημόσιους χώρους πρασίνου να μην γίνει οποιαδήποτε παρέμβαση ή εργασία ανάπλασης ή/και τοπιοτέχνησης ή/και δραστηριότητας, αλλά να αφηθεί να εξελιχθεί φυσικά η βλάστηση.
- 7.2.6 Ο δημόσιος χώρος πρασίνου του έργου να τοποθετηθεί στο βορειοδυτικό άκρο της ανάπτυξης όπως φαίνεται στο χωροταξικό έργο που υποβλήθηκε.

7.3 Άλλοι όροι

- 7.3.1 Ο κύριος του έργου δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας όπως ισχύει σήμερα ή θα ισχύει στο μέλλον, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη σχετικής ρητής αναφοράς στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.
- 7.3.2 Οι χωματουργικές και άλλες οχλούσες εργασίες να εκτελούνται εκτός τις περιόδου αναπαραγωγής, φωλεοποίησης και μετανάστευσης των ειδών, δηλαδή Ιούλιο με Αύγουστο και Νοέμβριο με Φεβρουάριο.
- 7.3.3 Οι εργασίες κατασκευής να περιοριστούν μόνο εντός του χώρου του έργου και εκτός του προτεινόμενου χώρου πρασίνου. Απαγορεύεται οποιαδήποτε επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο και ειδικά στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000.

- 7.3.4 Το εργοτάξιο να οριοθετηθεί και να περιφραχτεί ώστε οι κατασκευαστικές εργασίες να μείνουν εντός των τεμαχίων
- 7.3.5 Κατά την φάση κατασκευής του έργου να γίνεται κατάλληλη τοποθέτηση των προσωρινών εγκαταστάσεων υγιεινής.
- 7.3.6 Με τον τερματισμό των εργασιών να γίνει απομάκρυνση του εργοταξίου και αποκατάσταση όλων των χώρων.
- 7.3.7 Να ληφθούν συνεχούς βάσης (μόνιμα) μέτρα ενημέρωσης που θα περιορίζουν και θα αποτρέπουν τους ενοίκους και τους επισκέπτες από το να προκαλούν όχληση οικότοπους και στα είδη εντός των περιοχών του Δικτύου Natura 2000.
- 7.3.8 Να μην γίνεται ρίψη πυροτεχνημάτων ή και βεγγαλικών, και αθλητικές δραστηριότητες καθ' όλη την διάρκεια του χρόνου, για σκοπούς πυρασφάλειας και αποφυγής όχλησης της πτηνοπανίδας, χωρίς των εκ των προτέρων έγκριση των αρμόδιων Τμημάτων.
- 7.3.9 Να αποφεύγονται οχλήσεις από ανθρώπινες δραστηριότητες (όπως ο φωτισμός και ο θόρυβος) και παρουσία, κοντά στις σπηλιές, καταφύγια, φωλιές ή άλλους χώρους που διαβιούν είδη πανίδας της ευρύτερης περιοχής.
- 7.3.10 Σε περιπτώσεις μεταπώλησης κατοικιών της ανάπτυξης, οι περιβαλλοντικοί όροι ισχύουν για τους νέους ιδιοκτήτες και θα πρέπει να ενημερωθούν κατάλληλα.

Τμήμα Περιβάλλοντος

Δεκέμβριος 2024

8 Παραρτήματα

8.1 Παράρτημα 1: Χωροθέτηση προτεινόμενου έργου σε σχέση με την NATURA 2000

8.2 Παράρτημα 2: Απόψεις μελών Ad-Hoc Επιτροπής

From: Tassos Shialis <tassos.shialis@birdlifecyprus.org.cy>
Sent:
Subject: RF: Re: Συνεδρία ad-hoc Επιτροπής στις 4/7/2024
Attachments: DRAFT_Έκθεση ΕΟΑ__Κατασκευή_λειτουργία 26 κατοικιών_Δήμο Πέγειας_ΤΣ BirdLife.docx

Αγαπητοί συνεργάτες,

Παρακαλώ όπως βρείτε μερικά σχόλια επι της έκθεσης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης για το Θέμα 2 'Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης για κατασκευή 26 επαύλεων και βιολογικού σταθμού στον Δήμο Πέγειας (ΠΑΦ/860/2023)' που εξετάστηκε στις 04 Ιουλίου 2024.

Φιλικά,

Τάσος Σιαλής.

Tassos Shialis
Campaigns Coordinator
BirdLife Cyprus
P.O. Box 12026 Nicosia, 2340, Cyprus
T: +357 22 455072 | F: +357 22 455073
www.birdlifecyprus.org

Τάσος Σιαλής
Συντονιστής Εκστρατειών
BirdLife Cyprus
Τ.Θ. 12026, Λευκωσία, 2340, Κύπρος
T: +357 22 455072 | F: +357 22 455073
www.birdlifecyprus.org

From: Koulla Michael <director@terracypria.org>
Sent: 11 December 2024 15:51
Subject: RE: Συνεδρία ad-hoc Επιτροπής στις 4/7/2024
Attachments: DRAFT - Έκθεση Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης για Κατασκευή και λειτουργία 26 κατοικιών και βιολογικού σταθμού στο Δήμο Πέγειας_TC.docx

CAUTION: THIS EMAIL ORIGINATED FROM OUTSIDE OF THE ORGANIZATION. DO NOT CLICK LINKS OR OPEN ATTACHMENTS UNLESS YOU RECOGNIZE THE SENDER AND KNOW THE CONTENT IS SAFE.

Γιάννη σε χαιρετώ,

Επισυνάπτω τα σχόλια στην Έκθεση ΕΟΑ από μέρος μας.

Καλή συνέχεια
ΚΜ

Κούλλα Μιχαήλ

Εκτελεστική Διευθύντρια

**Terra Cypria- Το Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του
Περιβάλλοντος**

p: +357 25320034

f: +357 25320036

w: www.terracypria.org

e: director@terracypria.org

From: Giannis Ioannou <Giloannou@dfmr.moa.gov.cy>
Sent:
Subject: FW: Συνεδρία ad-hoc Επιτροπής στις 4/7/2024

Αγαπητέ Γιάννη σε χαιρετώ,

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα και την ηλεκτρονική σας επιστολή με ημερ. 4 Δεκεμβρίου και αρ. φακ. 02.15.003.001, θα θέλαμε να σας αναφέρουμε ότι το Τμήμα μας δεν έχει οποιαδήποτε σχόλια στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων μας.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για τυχόν διευκρινήσεις.

Με εκτίμηση,

Γιάννης Ιωάννου
Λειτουργός Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών
Τομέας Θαλάσσιου Περιβάλλοντος
Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών
☎ : 22807872
✉: gjoannou@dfmr.moa.gov.cy

From: Yiannis Christodoulides <ychristodoulides@environment.moa.gov.cy>
Sent: 04 December 2024 11:08

Subject: RE: Συνεδρία ad-hoc Επιτροπής στις 4/7/2024

Αρ.Φακ. 02.15.003.001

Μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μόνο

Διευθύντρια Τμήματος Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών
Διευθυντή Τμήματος Δασών
Προϊστάμενο Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας
Πρόεδρο Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου
Διευθύντρια Κυπ. Ιδρύματος Προστασίας του Περιβάλλοντος (Terra Cypria)
Διευθυντή Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου

Αγ. συνεργάτες,

Σε συνέχεια της συνεδρίας που πραγματοποιήθηκε στις 04 Ιουλίου 2024, σχετικά με το Θέμα 2 Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης για κατασκευή 26 επαύλεων και βιολογικού σταθμού στον Δήμο Πέγειας (ΠΑΦ/860/2023), επισυνάπτεται η Έκθεση Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης για τα σχόλια σας, όπως είχε αναφερθεί στην συνεδρία.

From: Game Fund - Panicos Panayides <panayides.gf@cytanet.com.cy>
Sent: 11 December 2024 12:58
Subject: Re: Συνεδρία ad-hoc Επιτροπής στις 4/7/2024

CAUTION: THIS EMAIL ORIGINATED FROM OUTSIDE OF THE ORGANIZATION. DO NOT CLICK LINKS OR OPEN ATTACHMENTS UNLESS YOU RECOGNIZE THE SENDER AND KNOW THE CONTENT IS SAFE.

Αγ. Γιάννη,

συμφωνώ με το συμπέρασμα της Έκθεσης, δεν έχω οποιαδήποτε σχόλια

Πανίκος

On 11/12/2024 12:34 pm, Yiannis Christodoulides wrote:

Αρ.Φακ. 02.15.003.001

Μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μόνο

Διευθύντρια Τμήματος Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών
Διευθυντή Τμήματος Δασών
Προϊστάμενο Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας
Πρόεδρο Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου
Διευθύντρια Κυπ. Ιδρύματος Προστασίας του Περιβάλλοντος (Terra Cypria)
Διευθυντή Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου

Αγ. συνεργάτες,

Υπενθύμιση ότι οποιαδήποτε σχόλια έχετε για την έκθεση πρέπει να σταλούν σήμερα.

Με εκτίμηση,
Γιάννης Χριστοδουλίδης

Yiannis Christodoulides | Environment Officer | Environment Department | Ministry of Agriculture,
Rural Development and Environment |
1498 Nicosia CYPRIUS | Tel.+357 22408915 | Fax.+357 22774945 | Email:
ychristodoulides@environment.moa.gov.cy

8.3 Παράρτημα 3: Πρακτικά Συνεδρίας Ad-hoc Επιτροπής 04 Ιουλίου 2024

Πρακτικά της συνεδρίας που έγινε στις 4/7/2024 στα πλαίσια εφαρμογής του Άρθρου 16 του περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμου (Αρ. 153(I)2003)

Πήραν μέρος:

Δέσπω Ζαβρού
Κωνσταντίνος Χαραλάμπους
Μελίνα Μάρκου
Πανίκος Παναγίδης
Κούλλα Μιχαήλ
Τάσος Σιαλής
Μυρούλα Χατζηχριστοφόρου

Τμήμα Περιβάλλοντος - Πρόεδρος
Τμήμα Δασών
Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών (θέμα 3)
Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας
Terra Cypria
Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου
ΟΠΟΚ

Παρέστησαν:

Αικατερίνη Τοκαλάκη
Γιάννης Χριστοδουλίδης
Άννη Παπαδοπούλου

Τμήμα Περιβάλλοντος (θέμα 1)
Τμήμα Περιβάλλοντος (θέμα 2)
Τμήμα Περιβάλλοντος (θέμα 3)

Μάριος Ανδρέου
I.A.CO Environmental & Water Consultants Ltd
ALA Planning

Μελετητής (θέμα 1)
Μελετητής (θέμα 2)
Μελετητής (θέμα 3)

Θέμα 1: ΜΕΟΑ για την κατασκευή και λειτουργία Φωτοβολταϊκού Πάρκου στην κοινότητα Σίμου.

1.1 Η κα. Ζαβρού καλωσόρισε τους παρευρισκόμενους και κάλεσε τον Μελετητή να παρουσιάσει το Θέμα.

Μελετητής

1.2 Μεταξύ άλλων ανέφερε ότι:

- Το έργο αφορά την κατασκευή και λειτουργία Αγρο-Φωτοβολταϊκού Πάρκου δυναμικότητας 1,5MW σε 4 τεμάχια στην κοινότητα Σίμου της επαρχίας Πάφου.
- Τα τεμάχια εμπίπτουν σε γεωργική ζώνη (Γ3) και βρίσκονται σε απόσταση 85 μέτρων από τη Ζώνη Ειδικής Προστασίας «Κοιλάδα Σαραμά».
- Σήμερα μέρος των υπό μελέτη τεμαχίων χρησιμοποιείται για δενδρώδεις καλλιέργειες (αμυγδαλιές, ελιές, μοσφιλιές) και για καλλιέργεια σιτηρών και βίκου (*Vicia sativa*)
- Στα πλαίσια της μελέτης πραγματοποιήθηκαν 20 πτηνοπαρατηρήσεις μεταξύ Αυγούστου 2022 - Μαΐου 2023 κατά τη διάρκεια των οποίων καταγράφηκε αρκετά μεγάλος αριθμός πτηνών.
- Στην ευρύτερη περιοχή (0,4-1,8km) σύμφωνα με το αρχείο του Τμήματος Περιβάλλοντος έχουν αδειοδοτηθεί ακόμη 6 φωτοβολταϊκά πάρκα, ενώ σύμφωνα με τη ΠΑΕΚ στα διοικητικά όρια της Κοινότητας Σίμου έχουν δοθεί άδειες για λειτουργία 8 Φωτοβολταϊκών Πάρκων, χωρίς να μπορεί να γίνει χωρική αποτύπωση των αδειών αυτών στην περιοχή.
- Το προτεινόμενο έργο δεν αναμένεται να έχει αρνητικές επιπτώσεις στους στόχους διατήρησης της ΖΕΠ.

- Για τα είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ δεν αναμένονται μόνιμες, μη αναστρέψιμες επιπτώσεις από το συγκεκριμένο έργο.
- Αναμένεται να επηρεαστεί το Σιταροπούλι, το οποίο χρησιμοποιεί την περιοχή για τροφοληψία και αναπαραγωγή, αλλά δεδομένου ότι το έργο καταλαμβάνει σχετικά μικρή έκταση σε σχέση με την έκταση κατάλληλων ενδιαιτημάτων στην ευρύτερη περιοχή, οι αρνητικές επιπτώσεις δεν αναμένεται να είναι μόνιμες και μη αναστρέψιμες.
- Έγινε αναφορά σε κάποια μέτρα μετριασμού με κυριότερα την αποφυγή αποκοπής των ατόμων ελιάς και μοσφιλιάς τα οποία βρίσκονται περιμετρικά των τεμαχίων τη μεταφύτευση κάποιων από τα υφιστάμενα δέντρα σε σημείο των τεμαχίων που δε θα εγκατασταθούν πλαίσια και τη σύνδεση με το δίκτυο της ΑΗΚ με υπόγειο καλώδιο ή εναλλακτικά την τοποθέτηση αντανάκλαστικών σημάτων για τη μείωση του κινδύνου πρόσκρουσης πτηνών σε αυτή.

Προεδρεύουσα

1.3 Σε αυτό το σημείο ζήτησε από τους παρευρισκόμενους να εκφράσουν ερωτήσεις ή και σχόλια προς τον Μελετητή.

1.4 Ερωτήσεις προς τους Μελετητές:

- Με ποιόν τρόπο προβλέπεται να συνδεθεί το προτεινόμενο έργο με το δίκτυο της ΑΗΚ. Μέσα στη ΜΕΕΠ αναφέρεται ως πιθανός τρόπος η σύνδεση με εναέριο δίκτυο περίπου 700μέτρων στο άκρο της βορειοανατολικής πλευράς του προτεινόμενου έργου, ενώ στην ΜΕΟΑ προτείνεται ως μέτρο μετριασμού η σύνδεση με υπόγειο καλώδιο.
- Πως αξιολογούνται οι συσσωρευτικές επιπτώσεις του έργου, σε σχέση με άλλα υφιστάμενα ή προτεινόμενα έργα της περιοχής.
- Αν το προτεινόμενο έργο εμπίπτει εντός χωροκράτειας αρπακτικών.
- Αν το προτεινόμενο έργο εμπίπτει εντός της άμεσης/κοντινής ζώνης προστασίας του φράγματος της Ευρέτου.

1.5 Απαντήσεις μελετητών:

- Ο τρόπος σύνδεσης του έργου με το δίκτυο της ΑΗΚ αποφασίζεται σε μεταγενέστερο στάδιο, δεν εξετάστηκε στα πλαίσια της ΜΕΟΑ. Η πρόταση των μελετητών για υπόγεια σύνδεση ή τοποθέτηση αντανάκλαστικών σημάτων είχε στόχο τον μετριασμό των πιθανών αρνητικών επιπτώσεων από την κατασκευή εναέριου δικτύου, λόγω της εγγύτητας του έργου με τη ΖΕΠ.
- Οι συσσωρευτικές επιπτώσεις δεν μπορούν να αξιολογηθούν γιατί οι μελετητές δεν γνωρίζουν την χωροθέτηση των ήδη αδειοδοτημένων ΦΠ της περιοχής, τα οποία δεν έχουν εγκατασταθεί και λειτουργήσει μέχρι στιγμής. Στην ίδια περιοχή έχει αδειοδοτηθεί έργο της ίδιας εταιρείας το 2017, το οποίο βρίσκεται σε λειτουργία. Η έρευνα για αδειοδοτημένα ΦΠ στην περιοχή έγινε σε ακτίνα 800 μέτρων από το προτεινόμενο έργο την περίοδο που εκπονήθηκε η μελέτη (Αύγουστος 2023).
- Δεν γνωρίζει αν το έργο εμπίπτει εντός χωροκράτειας αρπακτικών. (Ο εκπρόσωπος της ΥΘΠ διευκρίνισε ότι το έργο εμπίπτει εντός δύο χωροκρατειών του διπλογέρακου, οι οποίες εντοπίζονται σε απόσταση 1400 μέτρων και 1600 μέτρων).
- Το προτεινόμενο έργο δεν εμπίπτει εντός της άμεσης/κοντινής ζώνης προστασίας του φράγματος.

Προεδρεύουσα

1.6 Ευχαρίστησε τους μελετητές και τους αποδέσμευσε.

Σε αυτό το σημείο αποχώρησαν οι Μελετητές

Προεδρεύουσα

1.7 Ζήτησε από τα μέλη της Επιτροπής να τοποθετηθούν.

Εκπρόσωπος Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας

1.8 Ανάφερε ότι πέρα από τα 6 αδειοδοτημένα Φωτοβολταϊκά Πάρκα τα οποία αναφέρθηκαν κατά την παρουσίαση, στην ευρύτερη περιοχή σύμφωνα με στοιχεία της ΥΘΠ εντοπίζονται ακόμα 20 ΦΠ πλησίον της ΖΕΠ «Κοιλιάδα Σαραμά». Συνεπώς η συγκεκριμένη ΖΕΠ δέχεται ήδη αρκετή πίεση από αναπτύξεις στην ευρύτερη περιοχή και το προτεινόμενο έργο ενδέχεται να επηρεάσει συσσωρευτικά τα αντικείμενα προστασίας της περιοχής. Επιπλέον η σύνδεση του έργου με το δίκτυο της ΑΗΚ αναμένεται να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην πτηνοπανίδα δεδομένου ότι δεν υπάρχει η δυνατότητα να γίνει με υπόγειο δίκτυο. Επίσης το προτεινόμενο έργο εμπίπτει εντός 2 χωροκρατειών διπλογέρακου, τα οποία ενδέχεται να επηρεαστούν από την κατασκευή και τη λειτουργία του. Ακόμη η περιοχή αποτελεί ενδιαίτημα για την Κράγκα, η οποία αποτελεί είδος χαρακτηρισμού της ΖΕΠ «Κοιλιάδα Σαραμά». Οι πληθυσμοί της Κράγκας σημειώνουν μείωση και ο στόχος για την εν λόγω περιοχή δεν έχει επιτευχθεί. Συνεπώς είναι πιθανό το έργο να έχει επιπτώσεις και στο συγκεκριμένο είδος καθορισμού. Η τοποθέτησή του για την υλοποίηση του έργου είναι αρνητική.

Εκπρόσωπος Terra Cypria

1.9 Η σύνδεση του έργου με το δίκτυο της ΑΗΚ, όπως αναφέρεται στη μελέτη αναμένεται να διέρχεται μέσα από την περιοχή ΖΕΠ. Δεδομένου ότι δεν υπάρχει η δυνατότητα σύνδεσης μέσω υπόγειου δικτύου, η δημιουργία επιπλέον εναέριου δικτύου στην περιοχή θα κατακερματίσει τον οικότοπο και θα έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στα αντικείμενα προστασίας της περιοχής. Επίσης το έργο βρίσκεται εντός χωροκρατειών αρπακτικών τα οποία θα επηρεαστούν αρνητικά, και η χωροθέτησή του σε τόσο κοντινή απόσταση από τη ΖΕΠ ενδέχεται να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στα αντικείμενα προστασίας της περιοχής. Αρνητική τοποθέτηση.

Εκπρόσωπος Τμήματος Δασών

1.10 Αρνητική τοποθέτηση κυρίως λόγω του τρόπου σύνδεσης με το δίκτυο της ΑΗΚ, της εγγύτητας του προτεινόμενου έργου στην περιοχή ΖΕΠ αλλά και του γεγονότος ότι εμπίπτει εντός χωροκρατείας αρπακτικών. Παρόλο που υπάρχει εναέριο δίκτυο στην περιοχή, η επέκτασή του θα προκαλέσει επιπλέον επιβάρυνση στην πτηνοπανίδα.

Εκπρόσωπος Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου

1.11 Έντονος προβληματισμός λόγω της χωροθέτησης του έργου σε απόσταση μόλις 85 μέτρων από τη ΖΕΠ, λόγω των συσσωρευτικών επιπτώσεων σε συνδυασμό με υφιστάμενα ή άλλα αδειοδοτημένα έργα και αναπτύξεις της περιοχής. Επίσης το γεγονός ότι το έργο εμπίπτει εντός δύο χωροκρατειών αρπακτικών και η σύνδεσή του αναμένεται να γίνει με εναέριο καλώδιο, ενδεχομένως να επηρεάσουν αρνητικά τα αντικείμενα προστασίας της περιοχής. Αρνητική τοποθέτηση.

Εκπρόσωπος Πτηνολογικού Συνδέσμου

1.12 Εξέφρασε την ανησυχία του για την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου λόγω της έκτασης που θα καταλαμβάνει και της εγγύτητάς του στην περιοχή ΖΕΠ. Ανάφερε ότι οι συσσωρευτικές επιπτώσεις του δεν εξετάστηκαν σωστά στη ΜΕΟΑ και το γεγονός ότι εμπίπτει εντός δύο χωροκρατιών του διπλογέρακου, το οποίο είναι είδος προστατευόμενο, αναμένεται να επηρεάσει αρνητικά το εν λόγω είδος. Επίσης ανέφερε ότι τα τελευταία χρόνια είχε σημειωθεί ένας θάνατος σπιζαετού από ηλεκτροπληξία σε απόσταση περίπου 3 χιλιομέτρων από την περιοχή χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου. Επίσης σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν για τις κινήσεις των γυπών η περιοχή χρησιμοποιείται αρκετά και η επέκταση του δικτύου της ΑΗΚ ενδεχομένως να έχει αρνητικές επιπτώσεις και σε αυτό το είδος. Αρνητική τοποθέτηση.

Προεδρεύουσα

1.13 Ζήτησε από τα μέλη της Επιτροπής αν επιθυμούν να αποστείλουν και γραπτώς τις απόψεις τους για να επισυναφθούν στα πρακτικά.

Θέμα 2: Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης για κατασκευή 26 επαύλεων και βιολογικού σταθμού στον Δήμο Πέγειας (ΠΑΦ/860/2023)

Μελετητής

2.1. Παρουσίασε το έργο στην επιτροπή.

Προεδρεύουσα

2.2. Κάλεσε τα μέλη της Επιτροπής να κάνουν οποιεσδήποτε ερωτήσεις έχουν

Εκπρόσωπος Τμήματος Περιβάλλοντος

2.3. Διευκρίνισε ότι υπάρχουν προτεινόμενες αναπτύξεις πλησίον της συγκεκριμένης που εξετάζεται για τις οποίες ζητήθηκε Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Εκπρόσωπος ΟΠΟΚ

2.4. Ανάφερε ότι έχοντας υπόψη τα πιο πάνω πρέπει να γίνεται καλή αξιολόγηση για τα συσσωρευτικά.

Εκπρόσωπος Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου

2.5. Ρώτησε αν υπάρχουν φωλιές πτηνοπανίδας πλησίον του έργου, και απαντήθηκε από το Μελετητή ότι υπάρχουν φωλιές σε μεγάλη απόσταση από το έργο στα Βόρεια όπου λόγω απόστασης δεν αναμένεται να επηρεαστούν.

2.6. Επιπρόσθετα ρώτησε γιατί έγιναν καταγραφές μόνο φθινόπωρο και δεν έγιναν και κατά την Άνοιξη και απαντήθηκε ότι είχε περάσει η περίοδος καταγραφής και μετά από επικοινωνία με την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας αποδεχτήκαν να γίνουν καταγραφές μόνοι φθινόπωρο.

Εκπρόσωπος Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας

2.7. Επιβεβαίωσε ότι μετά από αξιολόγηση της περιοχής και της πτηνοπανίδας που βρίσκεται εκεί, κρίθηκε ότι μόνο φθινοπωρινές καταγραφές ήταν ικανοποιητικές.

Σε αυτό το σημείο αποχώρησαν οι Μελετητές

Εκπρόσωπος Terra Cypria

2.8. Ανάφερε ότι βρίσκεται εντός οικιστικής ζώνης αλλά να έχουμε υπόψη τον αριθμό των αναπτύξεων που έρχονται στην συγκεκριμένη περιοχή. Η συγκεκριμένη δεν αναμένεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις αλλά αθροιστικά πιθανώς να έχει στο μέλλον.

2.9. Ο χώρος πρασίνου πρέπει να χωροθετηθεί προς την μεριά της περιοχής του Δικτύου Natura 2000 και να μην τοποθετηθεί περίφραξη στον χώρο αυτό.

Εκπρόσωπος Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου

2.10. Συμφωνεί με την άποψη της Εκπροσώπου της Terra Cypria.

Προεδρεύουσα

2.11. Ανάφερε ότι σύμφωνα με τα γραφόμενα στη μελέτη που υποβλήθηκε, η αξιολόγηση σταμάτησε στο στάδιο Προελέγχου, αλλά εφόσον η μελέτη έχει πλήρης στοιχεία, ρώτησε τα μέλη αν συμφωνούν ότι τα στοιχεία που παρέχονται στο έγγραφο είναι ικανοποιητικά, ώστε να αξιολογηθεί ως ΜΕΟΑ και να εκδοθεί Έκθεση Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης, με όρους.

2.12. Ο βιολογικός σταθμός θα πρέπει να χωροθετηθεί στο Νοτιο-Ανατολικό μέρος της ανάπτυξης.

Τα μέλη συμφώνησαν με το σημείο 2.11.

Προεδρεύουσα

2.13. Θα ετοιμαστεί προσχέδιο έκθεσης και θα αποσταλεί στα μέλη της επιτροπής για σχόλια

Θέμα 3: Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης για την τοποθέτηση BLUE Submarine Cable System (BLUE SCS)

3.1. Η κα. Ζαβρού καλωσόρισε τους παρευρισκόμενους και κάλεσε τον Μελετητή να παρουσιάσει το Θέμα.

Μελετητής

- 3.2. Το Έργο αφορά στην εγκατάσταση υποθαλάσσιου καλωδίου οπτικών ινών (fiber optic) με την Primetel PLC διαχειριστή του έργου στην Κύπρο.
- 3.3. Το Έργο αποσκοπεί στην αδειοδότηση της Φάσης Β και αφορά την Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη και τα Χωρικά Ύδατα της Κύπρου, φτάνοντας στο σημείο προσαιγιάλωσης μέσω και της Δημοτικής Παραλίας Γεροσκήπου. Η συνολική πόντιση καλωδίου για τη Φάση Β φτάνει στα 174,894 Km.
- 3.4. Το καλώδιο BLUE SCS διέρχεται εντός της Θαλάσσιας Προστατευόμενης Περιοχής Ωκεανίς για 13,6 Km (CY4000024), 815 m ανατολικά της Προστατευόμενης Περιοχής Μουλιά (CY4000006) και 550 m δυτικά των εκβολών των ποταμών Έζουσας, Ξερού και Διαρίζου (CY4000018).
- 3.5. Το προτεινόμενο έργο δεν αναμένεται να έχει αρνητικές επιπτώσεις στους στόχους διατήρησης, στους οικοτόπους και στα είδη χλωρίδας της περιοχής, αλλά ούτε και στα είδη χαρακτηρισμού ή οικοτόπους των περιοχών Natura 2000. Επίσης, δεν αναμένονται μόνιμες, μη αναστρέψιμες επιπτώσεις από το συγκεκριμένο έργο.
- 3.6. Έγινε αναφορά στη μεθοδολογία συλλογής και ανάλυσης δεδομένων που αφορούσε αυτόνομες καταδύσεις και συλλογή φωτογραφικού υλικού.
- 3.7. Έγινε αναφορά στην εκτίμηση επιπτώσεων κατά το κατασκευαστικό στάδιο, καταλήγοντας ότι τα επίπεδα πίεσης (θολότητα, χημική ρύπανση, θόρυβος), σε όλους τους οικοτόπους (1110, 1120* και 1170) θα είναι χαμηλά.
- 3.8. Έγινε αναφορά στην εκτίμηση επιπτώσεων κατά το στάδιο λειτουργίας του έργου, καταλήγοντας ότι τα επίπεδα πίεσης σε όλους τους οικοτόπους (1110, 1120* και 1170) θα είναι χαμηλά εκτός από του 'μέτριου επιπέδου πίεσης' που δύναται να 'επηρεάσει τα δομικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά του οικοσυστήματος μέσω πρόσθεσης σκληρού υποστρώματος, σε αμμώδεις περιοχές, που αναμένεται να εκμεταλλευτούν θαλάσσιοι οργανισμοί.
- 3.9. Για την αντιμετώπιση των πιθανών επιπτώσεων κατά το στάδιο λειτουργίας, έγινε αναφορά ως προς τη δημιουργία και ετοιμασία ενός σχεδίου παροπλισμού decommissioning plan για το τέλος ζωής του καλωδίου (25-30 χρόνια), καθώς είναι σημαντικό να εξεταστεί κατά πόσο η παραμονή ή αφαίρεση του καλωδίου θα επιφέρει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον.

Προεδρεύουσα

3.10. Σε αυτό το σημείο ζήτησε από τους παρευρισκόμενους να εκφράσουν ερωτήσεις ή και σχόλια προς τον Μελετητή.

Εκπρόσωπος Τμήματος Περιβάλλοντος

3.11. Ρώτησε τους μελετητές κατά πόσον ο καθαρισμός του βυθού με τον οργωτή θα γίνει κατά όλο το μήκος της όδευσης του καλωδίου ή μόνο κατά μήκος της όδευσης όπου θα γίνει ταφή του καλωδίου.

3.12. Ζήτησε από τους μελετητές να αναφέρουν το πλάτος (αποτύπωμα στο βυθό) της διάνοιξης του καναλιού με τον οργωτή εντός του οποίου θα τοποθετηθεί το καλώδιο.

Μελετητές

3.13. Στο πρώτο ερώτημα, οι μελετητές απάντησαν ότι ο καθαρισμός του βυθού με τον οργωτή θα γίνει μόνο κατά μήκος της όδευσης όπου θα γίνει ταφή του καλωδίου.

3.14. Στο δεύτερο ερώτημα, οι μελετητές απάντησαν ότι το αποτύπωμα στο βυθό της διάνοιξης του καναλιού με τον οργωτή είναι 4 έως 8 m πλάτος.

Προεδρεύουσα

3.15. Ευχαρίστησε τους μελετητές και τους αποδέσμευσε.

Σε αυτό το σημείο αποχώρησαν οι Μελετητές

Προεδρεύουσα

3.16. Ζήτησε από τα μέλη της Επιτροπής να τοποθετηθούν.

Εκπρόσωπος Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας

3.17. Ανέφερε ότι καθώς δεν φαίνεται να προκαλούνται σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην προστατευόμενη περιοχή Ωκεανισ, δεν έχουν λόγο να είναι αρνητικοί για την υλοποίηση του έργου. Θα μπορούσε όμως να προστεθεί δεσμευτικός όρος, συγκεκριμένος ως προς την περίοδο εκτέλεσης των έργων για μη όχληση των θαλασσοπούλιων.

Εκπρόσωπος Terra Cypria

3.18. Είναι θετικοί ως προς την υλοποίηση του έργου με την προϋπόθεση ότι θα υιοθετηθούν οι όροι της ΜΕΟΑ και ότι θα ακολουθηθούν οι οποιεσδήποτε υποδείξεις γίνουν από το ΤΑΘΕ.

Εκπρόσωπος Τμήματος Δασών

3.19. Είναι θετικοί ως προς την υλοποίηση του έργου με την προϋπόθεση ότι θα υιοθετηθούν οι όροι της ΜΕΟΑ.

Εκπρόσωπος Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου

3.20. Θετικοί ως προς την υλοποίηση του έργου όπως παρουσιάζεται στη μελέτη. Το έργο δεν φαίνεται να προκαλεί αρνητικές επιπτώσεις στα θαλασσοπούλια και στη θαλάσσια πανίδα.

Εκπρόσωπος Πτηνολογικού Συνδέσμου

3.21. Είναι θετικοί ως προς την υλοποίηση του έργου καθώς δεν φαίνεται να έχει επιπτώσεις στα θαλασσοπούλια.

Εκπρόσωπος Τμήματος Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών

3.22. Συμφωνούν με τα ευρήματα της μελέτης, και είναι θετικοί ως προς την υλοποίηση του έργου καθώς αυτό δεν φαίνεται να επηρεάζει τη θαλάσσια ζωή.

Προεδρεύουσα

3.23. Θα ετοιμαστεί σχετική Έκθεση ΕΟΑ με όρους.